

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zuzany Šnejdrové, Ph.D., a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a Mgr. Barbory Berkové v právní věci žalobkyně **B. N.**, bytem v O., P. n. 1, zastoupené JUDr. Sylvou Chalupovou, advokátkou se sídlem v Olomouci, Horní lán 29, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem v Olomouci, Jeremenkova 40a, **o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2014, č. j. KUOK 39119/2014, ve věci změny příjmení,**

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou dne 21. 5. 2014 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Olomouce (dále jen „matriční úřad“) ze dne 19. 3. 2014, č. j. SMOL/026438/2014/OSPR/MATR/Sme, o zamítnutí její žádosti o změnu příjmení z příjmení N. na příjmení S. N..

Žalobkyně s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí a namítá, že dle jejího názoru jsou v jejím případě splněny závažné důvody, které její žádost odůvodňují. Žalobkyně tvrdí, že v jejím případě nejde o změnu příjmení jako takovou, ale o návrat k původnímu příjmení, které užívala 12 let, a o jehož změnu po rozvodu požádala jen ze své neuvážlivosti. Dle jejího názoru je návrat k původnímu příjmení odůvodněn zejména zájmem jejich dětí, neboť tyto jsou zvyklé na příjmení, které doposud užívala, stejně tak jako široké okolí a orgány veřejné moci. Návratem k původnímu příjmení by byl naplněn veřejný zájem na stálosti příjmení. Další důvod spatřuje v tom, že současné příjmení jí komplikuje složitý soudní spor, který vede v Německu se svým manželem, neboť tam vystupuje jako S. N., a změna příjmení je další komplikací věci.

Žalobkyně dále namítá, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť se nevypořádal s jejími odvolacími námitkami proti postupu prvoinstančního správního orgánu, neozřejmil, proč se domnívá, že dosavadní procesní postup byl správný. Dle žalobkyně matriční úřad nedostatečně zohlednil její tvrzení a porušil povinnost vyplývající z ustanovení § 3 správního řádu. Žalovaný se nijak nevypořádal se zprávou z krizového centra, kterou žalobkyně doložila v rámci odvolacího jednání.

Žalovaný považuje žalobu za nedůvodnou a navrhl její zamítnutí. Má za to, že postupoval v souladu se zákonem. Příjmení S. N. bylo vytvořeno dohodou při uzavření manželství. Pokud žalobkyně učinila u matričního úřadu oznámení, že přijímá zpět své dřívější příjmení, není možné se již vrátit k takto vytvořenému příjmení, neboť toto oznámení lze učinit pouze jednou.

Ze správního spisu soud zjistil, že dne 4. 2. 2014 požádala žalobkyně u matričního úřadu o změnu příjmení z N. na S. . Svoji žádost odůvodnila tím, že příjmení S. Nováková užívala až do 27. 1. 2014, kdy naprosto neuvážlivě poté, co si na soudu vyzvedla *papíry o rozvodu*, požádala o návrat ke svému dřívějšímu příjmení N.. Vzhledem k tomu, že je maminka tří dětí B. V. N., T. N. a V. R. S., její příjmení obsahuje příjmení všech dětí, což považuje za správné, neboť ke všem dětem má tímto způsobem rovnoprávné postavení a žádné dítě se nemůže cítit méněcenné. O změnu příjmení požádala pod psychickým tlakem, kdy její rozvod s manželem trval tři roky, a doposud od něj neobdržela žádné vyrovnání. Neuvědomila si však, že změna jména by se výrazně mohla odrazit na stavu psychiky syna V., což jí potvrdila i psycholožka, s níž nastalou situaci konzultovala. Z oddacího listu bylo zjištěno, že žalobkyně se dne 14. 2. 2003 provdala za H. T. S., dohodnuté příjmení žalobkyně: S. N.. Toto příjmení jí bylo změněno dne 27. 1. 2014, kdy žalobkyně na matričním úřadu oznámila, že přijímá po rozvodu manželství, jež bylo rozvedeno rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 12. 4. 2013, č. j. 18 C 59/2011-232, který nabyl právní moci dne 21. 1. 2014, své dřívější příjmení N.. Téhož dne jí bylo matričním úřadem vydáno potvrzení o přijetí dřívějšího příjmení N.. Ze zprávy z krizové intervence ze dne 3. 2. 2014 vyhotovené psycholožkou Mgr. D. J. bylo zjištěno, že změna příjmení matky může být nevhodná z těchto důvodů: pro citlivější dítě může být nepříjemné vědomí, že jeho příjmení je odlišné od všech ostatních členů rodiny, může to vést k částečnému znovuotevření traumatu z rozvodu rodičů, může vést k pocitům nejistoty, nebo určité vyloučenosti. V historii

rodiny dvojí příjmení napomáhalo k rovnováze ve vztazích mezi jednotlivými členy rodiny.

Ze systému evidence obyvatel bylo zjištěno, že žalobkyně je matkou M. N. K., předchozí jméno M., datum změny 5. 9. 2005, B. V. N., předchozí jméno B., datum změny 31. 8. 2005, rozené K., od 18. 9. 2000 N., dále T. N., rozeného K., datum změny 18. 9. 2000, a V. R. S.. Otcem B. V. a T. je R. S.. Žalobkyně se narodila jako B. N., dne 13. 9. 1986 se vdala a přijala příjmení manžela K.. Dne 18. 9. 2000 jí byla rozhodnutím matričního úřadu povolena změna příjmení z K. na rodné příjmení N.. Dne 14. 2. 2003 žalobkyně uzavřela manželství s H. T. S., a od tohoto dne do 27. 1. 2014 užívala příjmení S. N..

Dne 19. 3. 2014 vydal matriční úřad výše uvedené rozhodnutí o nepovolení změny příjmení žalobkyně. Své rozhodnutí odůvodnil zejména tím, že zdůvodnění žalobkyně považuje za vyjádření jejích osobních pocitů a subjektivních předpokladů, co by mohla změna jejího příjmení na N. způsobit, které nejsou konkrétně doloženy. K důvodu, že její příjmení S. N. by tak obsahovalo příjmení všech dětí, matriční úřad uvedl, že žalobkyně je matkou čtyř nikoli tří dětí s příjmením K., N., N., S., z toho dcery jsou již zletilé, starší syn dovrší v srpnu 17 let a mladší V. R. dovrší v říjnu tohoto roku (2014) 12 let. Příjmení S. N. užívala žalobkyně pouze na základě dohody při uzavření jejího v pořadí druhého manželství, kdy se budoucí manželé dohodli, že budou užívat společné příjmení S. a žena bude užívat na druhém místě příjmení N.. Toto je jeden z případů užívání více příjmení stanovených zákonem o matrikách. Této možnosti se však žalobkyně sama vzdala svým oznámením o užívání dřívějšího příjmení po rozvodu tohoto manželství. Matriční úřad dále uvedl, že žádný zákon nezaručuje matce dětí právo na to, aby užívala příjmení všech svých dětí. Dále matriční úřad uvedl, že postavení matky vůči dětem není dáno podobou jejího příjmení, ale prioritně vyplývá z jejího mateřství a dále z vybudovaného vztahu k dětem. V žádném ze svých návrhů žalobkyně neuvedla, že je matkou také starší dcery M. K., což matriční úřad posoudil jako záměrně neúplné tvrzení, protože tak vyhovuje důvodu, který žalobkyně uvádí pro změnu svého příjmení na příjmení všech svých dětí. Matriční úřad pečlivě zkoumal odůvodnění žalobkyně týkající se změny jména a jeho výrazného odrazu na stavu psychiky syna V., a posoudil, že pokud žalobkyně zohledňuje především mladšího syna, postačí v tomto případě změna jejího příjmení N. na jediné příjmení S.. Matriční úřad přihlédl také ke zprávě z krizové intervence, z níž nevyplývá, že by se poznatky ve zprávě uvedené opíraly o odborné vyšetření syna žalobkyně V. R. či syna T., tedy že by se vztahovaly k těmto konkrétním osobám. Proto matriční úřad vzal tuto zprávu v úvahu v její obecné rovině. Starší syn T. navíc dovrší v srpnu tohoto roku 17 let a v současné době užívá stejné příjmení jako žalobkyně. Nicméně žije v rodinném prostředí, kde jeden z jeho sourozenců užívá příjmení K., jeden N., jeden S., přičemž jeho otec má příjmení S.. Užívání různých příjmení v rodině pro něj není situace nová, spíše jde o obvyklé poměry v rodině, proto se matriční úřad domnívá, že ani případná změna příjmení jeho matky na příjmení mladšího sourozence by nebyla natolik podstatnou změnou poměrů v rodině, která by mohla vést ke vzniku nejistoty o jeho postavení v rodině.

Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala, když zopakovala své důvody pro změnu příjmení, dále uvedla, že pokud jí změna nebude povolena, zkomplikuje jí to situaci soudního sporu, který vede v Německu se svým manželem a ke svému odvolání doplnila korespondenci s Ministerstvem spravedlnosti, kde je stále vedena

pod příjmením S. N.. Žalobkyně se ohradila proti matričním úřadem tvrzené účelovosti neuvedení nejstarší dcery, když tato již od rozvodu manželství žalobkyně s otcem této dcery žije v domácnosti otce. V průběhu odvolacího řízení žalobkyně doplnila žalovanému další zprávu z krizové intervence ze dne 15. 4. 2014, tato zpráva obsahuje obdobné závěry jako zpráva ze dne 3. 2. 2014.

Dne 29. 4. 2014 rozhodl žalovaný jak výše uvedeno. Ztotožnil se se závěry matričního úřadu a dále uvedl, že důvody uváděné žalobkyní neshledal natolik závažnými, že by odůvodňovaly povolení změny příjmení z jednoho příjmení N. na dvě příjmení S. N.. Žalobkyně užívala příjmení S. N. pouze na základě dohody při uzavření manželství. Jedná se o příjmení uměle vytvořené při uzavření sňatku, nejedná se tedy o příjmení, které by v rodině již někdo v minulosti užíval a navazovalo tak na rodovou tradici (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2011, č. j. 1 As 26/2011-55).

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Krajský soud rozhodoval o věci samé bez jednání, neboť oba účastníci s tímto postupem souhlasili (ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s.)

Podle ustanovení § 72 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení (dále jen „zákon o matrikách“), změna příjmení se povolí zejména tehdy, jde-li o příjmení hanlivé, nebo směšné, nebo je-li pro to vážný důvod.

Jak uvedl ve svém rozhodnutí ze dne 11. 5. 2011, č. j. 1 As 26/2011-55, Nejvyšší správní soud, za změnu příjmení lze považovat i nahrazení jednoho příjmení dvěma příjmeními, existuje-li pro to vážný důvod. Zákon přitom nikterak neomezuje skupinu případů, které lze podřadit pod neurčitý právní pojem „vážný důvod“. Užití neurčitého právního pojmu poskytuje dané právní normě značnou obsahovou pružnost, umožňuje zohlednit všechny okolnosti konkrétního případu a nalézt spravedlivou rovnováhu mezi vůlí žadatele směřující ke změně příjmení a veřejným zájmem na stálosti příjmení osob. Konkrétní podoba změněného příjmení je pak určena důvodem, který ke změně vede. Vážné důvody pro změnu příjmení, které je žadatel povinen nejen tvrdit, ale i prokázat, mohou být přitom rozličné[...] Na druhou stranu je třeba zohlednit přísnost koncepce zákona o matrikách ohledně užívání více příjmení (viz ustanovení § 70 zákona o matrikách).

Žalobkyně tvrdí dva stěžejní důvody pro změnu svého příjmení, a to zájem jejich dětí, které jsou zvyklé na její původní příjmení, a kontinuita používání příjmení před orgány veřejné moci. Byť jde v jejím případě o skutkově jinou situaci než v případě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 5. 2011, č. j. 1 As 26/2011-55, kdy stěžovatel žádal dvojí příjmení z rodových a pietních důvodů, neboť žalobkyně žádá změnu příjmení na příjmení, které již v minulosti užívala, výše uvedené závěry jsou plně aplikovatelné i v jejím případě.

Krajský soud musí konstatovat, že správní orgány postupovaly v souladu se zákonem, a proto je žaloba nedůvodná. Žalobkyně vážné důvody, které vyžaduje jak zákon, tak i judikatura pro změnu příjmení, sice tvrdila, ale neprokázala, a skutečnosti jí tvrzené v žádosti o změnu příjmení, odvolání a konečně i v žalobě tak zůstávají v rovině jejích subjektivních dojmů a pocitů.

Pokud se týká zájmu dětí, a zejména syna žalobkyně V. R., zprávy z krizové intervence, které v průběhu správního řízení žalobkyně předložila, neprokazují, že by současné příjmení matky „N.“, syna V. R. či snad syna T. skutečně traumatizovalo či jakkoli na ně negativně působilo. Obě zprávy hovoří toliko o hypotetických dopadech změny příjmení matky na děti, tyto tedy nemohou být vzaty za prokázané v tomto konkrétním případě, a matriční úřad, potažmo žalovaný, tak správně zohledňoval tyto zprávy z krizové intervence pouze v obecné rovině. Jak bylo přiléhavě uvedeno, změna příjmení žalobkyně nebyla natolik podstatnou změnou poměrů v rodině, která by mohla vést ke vzniku nejistoty postavení dětí v rodině, protože užívání různých příjmení nebude pro žádného člena rodiny novou situací vzhledem ke skutečnosti, že děti užívají příjmení K., N., N., S.. Naopak všichni členové rodiny jsou zvyklí na různá jména a příjmení a jejich změny, když nejen u žalobkyně proběhla opakovaně změna příjmení, ale rovněž příjmení dětí T. a B. V. doznalo v roce 2000 změnu, dále u dcer žalobkyně došlo i ke změně jmen, resp. zvolení druhého jména. Soud se neztotožňuje s názorem matričního úřadu, že žalobkyně záměrně neuvedla v žádosti svoji nejstarší dceru M. K., když je pro soud pochopitelné, že žalobkyně uvedla ty děti, které s ní sdílejí společnou domácnost a jichž se změna jejího příjmení týká bezprostředně. Na závěrech soudu však tato skutečnost ničeho nemění.

Ke stejnému závěru, dospěl soud i v případě tvrzení žalobkyně týkající se orgánů veřejné moci a soudního řízení, které žalobkyně vede v Německu. Žalobkyně neprokázala, že jí nové příjmení komplikuje soudní spor, který vede, opět se jedná toliko o její nepodložené domněnky. Naopak soud musí konstatovat, že s ohledem na genezi příjmení žalobkyně nelze o žádné stabilitě příjmení žalobkyně hovořit a lze konstatovat, že orgány jsou na změnu příjmení žalobkyně zvyklé, když tato se jmenovala postupně N., K., N., S. N. a nyní na svoji vlastní žádost opět N.. Zákon o matrikách nezná zpětvzetí úkonu, proto správní orgány musely postupovat i v případě žalobkyně dle ustanovení upravujících příjmení a jejich změnu a jejich závěr, že nebyly prokázány vážné důvody pro změnu příjmení žalobkyně, je s ohledem na výše uvedené zcela v souladu se zákonem.

Soud neshledal žalobkyní namítanou nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, neboť tento se vypořádal s odvolacími námitkami žalobkyně, když zhodnotil znovu skutkové okolnosti případu žalobkyně. Soud připouští, že s hodnocením zprávy z krizového centra se žalovaný mohl vypořádat lépe, nicméně k jejímu obsahu a zhodnocení se žalovaný vyjádřil, pokud uvedl závěry matričního úřadu o hodnocení této zprávy, s nimiž se ztotožnil, za situace, kdy nová zpráva z krizového centra opět neobsahovala konkrétní důsledky změny příjmení žalobkyně na některého ze synů, a zůstala i nadále v hypotetické rovině.

Soud tedy uzavírá, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem a žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s., když plně procesně úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu spisu v tomto soudním řízení žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Olomouci dne 12. listopadu 2015

Za správnost vyhotovení:
Ing. Petra Rýparová

JUDr. Zuzana Šnejdrová, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu